

Datum

2022-02-01

Vår beteckning

RV 211183

Er beteckning

YTTRANDE ÖVER REVISIONSRAPPORT: UPPFÖLJANDE OCH FORTSATT GRANSKNING UTIFRÅN BARNKONVENTIONEN

Regionens revisorer har överlämnat revisionsrapporten *Uppföljande och fortsatt granskning utifrån barnkonventionen* till regionstyrelsen för yttrande. Rapporten följer upp granskningen från år 2017 med syfte att bedöma om tillräckliga åtgärder vidtagits och om regionstyrelsens styrning är tillräcklig för att säkerställa att barnkonventionen, som är lag sedan 2020-01-01, beaktas.

Revisorernas bedömning och rekommendationer

Bedömningen är att regionstyrelsen inte helt vidtagit tillräckliga åtgärder sedan granskningen år 2017 samt att styrningen för att säkerställa beaktandet av barnkonventionen inte är tillräcklig.

1. Har regionstyrelsen beslutat om (tillräckliga) åtgärder efter tidigare granskning?	JA
2. Har av regionstyrelsen angivna åtgärder vidtagits och har regionstyrelsen beaktat de brister och rekommendationer som framkom i revisorernas granskning av arbete med barnkonventionen 2017?	DELVIS
3. Har regionstyrelsen gjort någon analys och vidtagit åtgärder för att förbereda sig inför att barnkonventionen blivit lag?	DELVIS
4. Har regionstyrelsen säkerställt att ett barnrättsbaserat arbetssätt är implementerat i organisationens olika delar?	NEJ

Utifrån granskningen rekommenderas regionstyrelsen att;

- stärka styrningen och uppföljningen av hur barnkonventionen implementeras och får genomslag,
- tydliggöra krav på rapportering och uppföljning av barnkonventionens efterlevnad i regionens olika verksamheter och förvaltningar,
- vidta åtgärder för ökat deltagande i kompetenshöjande insatser och bredare representation i regionens nätverk för barnrättspiloter,
- i högre grad samordna utvecklingsarbetet på området med befintlig verksamhetsutveckling som sker inom hälso- och sjukvården och övriga verksamheter.

Datum

2021-12-20

Vår beteckning

RV 211183

Er beteckning

Regionstyrelsens yttrande

För att lyckas med implementering av barnkonventionen i en organisation måste följande finnas på plats: beslut i fullmäktige med tvärpolitisk förankring, förankring i förvaltningar och verksamheter, en övergripande samordnande funktion nära beslutande- och ledningsnivå samt systematisk uppföljning och utvärdering av barnrättsarbetet.

Sedan början av 2000-talet har det i regionen funnits olika förutsättningar för styrning av barnrättsarbetet. Detta styrs senast via den politiskt beslutade *Hållbarhetsstrategi 2020 – 2030* med tillhörande *Handlingsplan mänskliga rättigheter 2020 - 2022* (som är beslutad av koncernledningen men inte politiskt). Uppföljning av barnrättsarbetet sker, efter ett beslut i regionfullmäktige år 2011, via ett årligt barnbokslut som biläggs regionens årsredovisning. I mitten av 2000-talet tillkom en stödfunktion med samordningsansvar för frågorna. Nuvarande 100% stödfunktion för förvaltningar och verksamheter är placerad i verksamheten Hållbarhet i regionala utvecklingsförvaltningen.

Redan innan granskningen år 2017 hade kunskapshöjande insatser om barnkonventionen genomförts för förtroendevalda, förvaltningar och verksamheter. Det har även, som det framkommer i rapporten, genomförts flera kunskapshöjande insatser inför att barnkonventionen blev lag 2020-01-01. Förtroendevalda och tjänstepersoner bjöds in för att få information om bland annat prövning av barnets bästa. Prövningen är en integrerad del i ordinarie ärende- och beslutsprocesser i nämnder, styrelser och fullmäktige och görs inför beslut som rör barn direkt eller indirekt. Politiken behöver därför säkra och ställa krav på att dessa prövningar finns dokumenterade i de ärenden som beslutas. Det finns ett framtaget stöd kopplat till ärendemallen samt online utbildningar på kompetensplatsen. Att även inhämta barns åsikter är en del i att bedöma vad som i första hand är barnets bästa. Under senaste året har några verksamheter och vissa projekt genomfört dialoger med barn i mindre skala. Det har tidigare gjorts försök till övergripande regiondialog med barn men för att hitta användbara metoder och ett fungerande och systematiskt koncept krävs ett omtag.

Barnrättspilotutbildningen som startades år 2016, riktad till medarbetare inom hälso- och sjukvård samt tandvård, har under hela år 2020 och större delen av år 2021 tvingats pausas med anledning av pandemin. Ansvar för att implementera och systematisera ett barnrättsbaserat arbete i en verksamhet åligger dock inte den utbildade barnrättspiloten ensam. Att efter barnrättspilotutbildningen informera chef och övriga medarbetare i verksamheten samt att påbörja ett barnrättsbaserat arbete är tätt förknippat till det mandat och tid som medarbetaren ges av närmsta chef. Vilket i sin tur bygger på chefens kunskap i frågan. I regionen finns barnrättspiloter endast inom vissa hälso- och sjukvårdsverksamheter. Inför år 2020 togs också en barnrättspilotutbildning fram riktad till medarbetare i övriga verksamheter. Som komplement har online-utbildningar rörande barnets rättigheter och prövning av barnets bästa inklusive annat stödmaterial tagits fram för att underlätta implementeringen av barnrättsarbetet i regionens verksamheter. Det som försvårar genomslaget är att arbetet inte är ett obligatorium.

Datum

2021-12-20

Vår beteckning

RV 211183

Er beteckning

Styrning och uppföljning av regionens barnrättsarbete kommer, tillsammans med övriga hållbarhetsområden, från och med 2023 att införlivas i det kommande Hållbarhetsprogram 2023 - 2030 som förväntas beslutas politiskt i februari 2022. Programmets mål ska integreras i förvaltnings- och verksamhetsplaner samt i övergripande processer och program. Regionens hållbarhetsarbete, där barnrättsarbetet ingår, ska härigenom säkras och följas upp enligt gängse uppföljningsprocess till styrelse och fullmäktige inom ramen för ordinarie delårs- och årsrapportering. Hur det årliga barnbokslutet ska utformas och kopplas till hållbarhetsprogrammet behöver diskuteras och konkretiseras inför år 2023.

Regionstyrelsen kan konstatera att det finns förbättringspotential kring kravställande om prövning av barnets bästa i beslutsärenden samt uppföljning av de krav som ställs på regionen utifrån att barnkonventionen blivit lag. Det finns ett fortsatt behov av att säkerställa resurser för att kunna stötta verksamheterna för att uppnå de förväntade resultaten.

För regionstyrelsen

Denise Norström
Regionstyrelsens ordförande

Anders Åhlund
Regiondirektör